

**ГОДИШЊИ ПРОГРАМ
ЗАШТИТЕ , УРЕЂЕЊА И КОРИШЋЕЊА
ПОЉОПРИВРЕДНОГ ЗЕМЉИШТА НА
ТЕРИТОРИЈИ
ГРАДА НИША ЗА 2023. ГОДИНУ**

Пољопривредно земљиште је добро од општег интереса за Републику Србију и користи се за пољопривредну производњу.

Пољопривредним земљиштем у државној својини располаже и управља Република Србија посредством Министарства пољопривреде,

шумарства и водопривреде, а користи се према Годишњем програму заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта који доноси надлежни орган јединице локалне самоуправе.

Годишњим програмом заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта на територији Града Ниша за 2023. годину обухваћен је преглед површина пољопривредних култура земљишта по катастарским општинама и културама, преглед површина пољопривредног земљишта по облицима својине по КО, површине пољопривредног земљишта по класама и културама, подаци о одводњавању, наводњавању, мере за побољшање квалитета пољопривредног земљишта и мелиорација ливада и пашњака, план прихода сопственог учешћа Града Ниша, план радова на заштити, уређењу и коришћењу пољопривредног земљишта, извештај о уговорима о закупу пољопривредног државног земљишта. Годишњи програм заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта на територији Града Ниша за 2023. годину садржи бројеве јавног надметања за коришћење без плаћања, преглед груписаних јавних надметања, величине јавних надметања као и катастарске парцеле у државној својини које нису обухваћене важећим или планираним закупом или давањем на коришћење без накнаде.

I ОПШТИ ДЕО

Град Ниш простире се на 596,7 км², на југоистоку Републике Србије између 43° 14' и 43° 19' северне географске ширине и 21° 44' и 22° 07' источне географске дужине, у котлини која је оивичена планинским масивима Калафата, Црног врха, Попове главе, Сврљишких планина, Суве планине, Селичевице и на западу гребеном Малог Јастрепца.

Пољопривредно земљиште

Према подацима „Пописа пољопривреде“ из 2012. године, пољопривредно земљиште на

територији Града Ниша простире се на 26.644 ha, од којих се користи 13063 ha, односно 49% расположивог пољопривредног земљишта. Просечан земљишни посед је 3,2 ha. Од укупног коришћеног пољопривредног земљишта на оранице и баште се односи 75,2%, на воћњаке 7,8%, на површине под виноградом 6,1% и на ливаде и пашњаке 9,1%. Доминирају II, III, IV и V бонитетна класа земљишта. Основна компаративна предност нишког земљишног фонда је разноликост по типовима, надморској висини, начинима искоришћавања и незагађеност земљишта.

Сеоско подручје Града Ниша карактерише производна разноликост. Да би потенцијал земљишта максимално искористио морају се познавати особине и плодност земљишта и користити одговарајуће агротехничке мере.

На подручју Града Ниша изражени су одређени видови ерозије у зависности од рељефа, стања вегетације, особине земљишта, начина коришћења земљишта, развијености хидрографске мреже, одсуство заштитних мера и сл. Дуж обе стране Јужне Мораве, терен обилује брежуљцима и купастим узвишењима са великим нагибима. Нагиб терена је посебно значајан за ерозивне процесе на њивама и пашњацима са проређеном травом. Слабо развијена вегетација или одсуство вегетације на већим нагибима доприноси појави ерозије на овом подручју. То су обично јако проређене шуме и деградирани пашњаци.

Поред природних фактора значајну улогу у развоју ерозивних процеса игра и антропогени фактор. Начин искоришћавања и обрада земљишта није прилагођен осталим природним чиниоцима који утичу на појаву стварања ерозије (облик и правац пружања парцеле и др.).

На основу Одлуке о ерозивним подручјима и противерозивним мерама коју је донела Скупштина Града Ниша сви видови ерозије на подручју Града Ниша су сврстани у осам категорија, и то:

I КАТЕГОРИЈА – акумулација наноса у алувијалним равницама: обухвата земљиште на равном терену, нагиба 0 до 2⁰ у долини Јужне Мораве, око Горњег и Доњег Међурова, Поповца, Лалинца, Трупала, Вртишта, Мезграје, Доње Топонице и Доње Трнавe, затим у долини Нишаве од Ниша до Брзог Брода, односно Нишке Бање, и од Ниша левом и десном обалом Нишаве до улива у Јужну Мораву.

II КАТЕГОРИЈА – врло слаба површинска ерозија: земљиште у нагибу од 2 до 5⁰ између Кравља и Палиграца, узводно од Кравља од Горње Топонице до Чамурлије, од Доње Врежине до Малче и око Малче, изнад Равног Дола и између Доњег Власа и Габровца.

III КАТЕГОРИЈА – слаба површинска ерозија: обухвата површине у нагибима од 5 до 7⁰

у Јасеновику, веће површине између Горњег Матејевца и Горње Врежине, око Паси Пољане, од Чамурлије до Горње Топонице и од Горње Трнавe и Веле Поља до Палиграца.

IV КАТЕГОРИЈА – средња ерозија: захвата земљишта са нагибом од 7 до 10⁰ између Палиграца и Веле Поља, Веле Поља и Миљковца, око Церја, изнад Лесковика, око Рујника, Чамурлије, Хума, Каменице, Доњег Матејевца, између Сићева, Малче, Горње Врежине и око Габровца.

V КАТЕГОРИЈА – средње јака ерозија: захвата брдовите терене са нагибом 10-15⁰ око Сечанице, Суповца, Веле Поља, Церја, Лесковика, Кравља, Каменице, Паси Пољане, између Габровца и Доњег Власа, код Јелашнице и Сићева, Мрамора, Мраморског Потока и Крушца.

VI КАТЕГОРИЈА – јака ерозија: захвата подручје на нагибима од 15 до 20⁰ између Габровца, Вукманова и Прве Кутине, код Јелашнице, Просека, Сићева, Островице, Равног Дола, Врела, Бренице, Лесковика, Церја и Паљине.

VII КАТЕГОРИЈА – врло јака ерозија: захвата површине са нагибом већим од 20⁰ а појављује се на падинама стрмијих потока, код Равног Дола, Островице, Пасјаче, Врела, Бренице и Хума.

VIII КАТЕГОРИЈА – ексцесивна ерозија: захвата мању површину у нагибу већим од 30⁰ између Пасјаче и Јасеновика.

Хидрографска мрежа је веома добро развијена на подручју Града Ниша. Реке, Јужна Морава и Нишава имају велики број мањих притока, речица и потока који су усечени дубоко у терен. Падине ових потока су углавном без сталне вегетације, на плитким земљиштима и растреситом супстрату, што доприноси великој продукцији и проносу наноса до матичних реципијената, ових река.

Уређење пољопривредног земљишта

Уситњеност поседа на пољопривредним газдинствима и посед до 5 ха је на укупно 95% пољопривредних газдинстава на територији града и не обезбеђује економски исплативу и конкурентну пољопривредну производњу. Просечно пољопривредно домаћинство у Нишу има 3,2 ха пољопривредног земљишта, што је знатно испод просека за Србију (5,44 ха). Само 3,26% пољопривредних газдинстава поседује у свом власништву површину од 5 до 20 ха пољопривредног земљишта.

На територији Града Ниша до сада је извршена комасација пољопривредног земљишта у 28 катастарских општина, на укупној површини од 7.629 ха, током осамдесетих година, којом је постигнуто просечно увећање парцела до три

пута, односно груписањем поседа добијене су у просеку парцеле површине преко 0,40 ха.

Поред укрупњавања поседа, позитивни ефекти постигнути комасацијом су и уређење водотокова, дренажа и исушивање забареног земљишта.

У наведеним катастарским општинама, укупно је регулисано 15.000 метара у дужини водотока, урађено 4.000 метара канала–сисаваца, исушено око 120 хектара забареног земљишта и извршена дренажа у дужини од 9.000 метара. Запуштене површине су очишћене, скинути су слогови и тиме је добијено 150 хектара нових обрадивих површина. Укрупњавањем уситњених друштвених (државних) и приватних парцела добијене парцеле погодније за обраду и производњу.

На тада комасираном подручју формирана је путна мрежа у дужини од око 1.100 км, чиме је обезбеђен прилаз парцелама са најмање две стране.

Наведени програм комасације реализован је у две фазе.

Претходних година, поред напред наведеног програма комасације, у складу са планираним програмима заштите, уређења и коришћења државног пољопривредног земљишта, извршена је ревитализација атарских путева у дужини до 80 км, израђене су студије и елаборати за успостављање система за наводњавање дела пољопривредног земљишта на територији Града Ниша (студијско – истраживачки радови за потребе наводњавања пољопривредног земљишта), спроведене мере против ерозије и то шумљавањем парцела на површини од 15,70 ха, са 5.500 садница бора и багрема.

Годишњи програм заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта на територији Града Ниша за 2023. годину израђен је у Апликацији за израду годишњег програма *Smart Portal Visios*, којој се приступа искључиво помоћу додељених лозинки члановима Комисије за израду Програма од стране Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде.

Комисија за израду предлога Годишњег програма заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта на територији Града Ниша за 2023. годину, је користила податке из јавне евиденције о непокретности и на основу истих израдила Годишњи програм заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта за 2023.годину, а увидом у фактичко стање на терену, ортофото снимке и другу расположиву документацију утврдила које се земљиште из ових података изузима из поступка давања у закуп, односно на коришћење и за све наведене податке и наводе одговара под пуном кривичном, прекршајном и материјалном одговорношћу.

Овај Програм објавити у "Службеном листу Града Ниша".

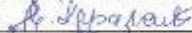
ИЗЈАВА

Комисија за израду годишњег програма заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта града НИШ за 2023. годину, користила је податке из јавне евиденције о непокретности и на основу истих израдила Годишњи програм заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта за 2023. годину, а увидом у фактичко стање на терену, ортофото снимке и другу расположиву документацију утврдила које се земљиште из ових података изузима из поступка давања у закуп, односно на коришћење и за све наведене податке и наводе одговара под пуном кривичном, прекршајном и материјалном одговорношћу.

Програм су сачинили следећи чланови Комисије:

Председник Комисије (Малиша Радовановић)

Заменик Председника Комисије (Младен Гвозденовић)

Члан 1 (Марина Караџећ)

Члан 2 (Игор Ђорђевић)

Члан 3 (Ненад Петровић)